

בני-התורה ותורת הכבוד

מספר אנשים המתנאים באדיקותם, באו לבית כנסת, בו אין הם מתפללים: ובקשו לדרוש בפני הקהל. בקשתם לא ניתנה להם. אך הם עמדו על שלהם. דוברם החל לנאום. הוא השמיע דברים, אשר לא-מומיניו לא אבן לשמעם. פרצה תיגרה. הורמו ידים. הוטחו גידופים. המבקרים באו, על פי מושגיהם, לתת כבוד לתורה. אך מה היתה תוצאת ביקורם? במקום תפילה, מהומה; במקום קדושה, חילולה; במקום התרוממות, מפת נפש; במקום נועם, קינטור; במקום אחווה ושלוש, רוגזה, צער ופירוד לבבות. למה באו אלה במקום אלה? כי, הפעילים "הללו לא למדו את תורת הכבוד — מימי הרב הגדול ר' אברהם הכהן קוק זכר צדיק לברכה, ועד עצם היום הזה.

„חבר פעילים" אתר רצה לעורר את דעת האומה לבעיית המיסיון שיטתו המטריאליסטית — לא ב-זובן הפילוסופי של המושג — בהעברת יהודים על דתם. ואכן, בעייה רצינית היא, אף תמורה. כל יהודי חייב להיות ער לה. עוב-דה מוזרה היא, כי במדינתנו שלנו מתרחשים, בשטח חינוך ילדים, לב-רים, אשר כמותם לא אירעו אף

בתפוצות הגולה. ילדי ישראל, בכל אתר ואתר, למדו, מאז גפלו חומות הגיטו, ומוסיפים ללמוד, גם בבתי ספר המוחזקים ע"י ממשלות נוצריות. אבל אין אלה בתי ספר מוצרים. יש ואין בהם שיעורי דת כלל. אך אם שיעורים כאלה ניתנים לתלמידים, הרי נוצרים לומדים נצרות, ויהודים יהדות. אין ערבוב תחומים. אין נסיון, באמצעי כלשהו, להשפיע על נפשו הרבה של עול הימים לנטוש את אמונת אבותיו.

לא אכן במדינת ישראל. יש בה לא רק בתי ספר של נוצרים אלא גם של מוצרים שום בר דעת לא ישיג על זכות קיומם של בתי חינוך פרטיים מן הסוג הראשון. אין היא גופלת מזכותם של יהודים לקיים בתי ספר משלהם בכל מושבותיהם, בהן היהודים הם מיעוט לאומי ודתי. אולם הסוג השני של בתי ספר, בהם תמורת טובות הנאת, עליהן כתב בכנות הרב אריה לייבוביץ, „הטיימס", מוחדרת בלבנות החניכים אמונה דתית לא להם. מעורר התנגדות ומרירות. אפילו ניתנת הדת הנכריה לא בשיעורים אלא לשיעורין, לא בהטפה ישירה אלא בעזרת סמלים ושירים — המורה היא הפגיעה בנפש האומה. את זאת עלינו לומר גם היום. לרוב הכוח המוסרי של עם, הקורא לעצמו, בגלל סיבות הידועות לכל, להחיות, הנורוניהם: שארית הפליטה.

כל מי שעוסק בצרכי ציבור יודע, כי לעתים עליך לקרוא, מתוך כהני עינים, מכתבים, בהם מחבריהם תובעים התערבות למען הטבת תנאי קיומם הקשים ומסיימים במילים הנוראות לאמור: אם תביעתך לא תשמע, אשלח את ילדי למיסיון! דואב הלב שהגענו לכך דוקא במדינתנו אשר על הקמתה, בשם נצח ישראל וחרותו, ניתנו קרבנות כה רבים, טהורים וקדושים. אבל שליחי המיסיונים למיניהם, היודעים על המצוקה, אינם צריכים לעוט על קרבנותיה. הם חייבים, בשם המוסר האנושי הפשוט, להתרחק מכל צורה של גיצולת. לדאבון לבנו, הם נודגים אחרת.

הבעייה היא איפוא כאובה מאד. אבל אם ברחבי תבל, בקרב עמים ידידותיים וכן בקרב אויבינו ומבקשי נפשנו, מתפרסמות ידיעות, כי בבית ספר אחד הוכחה המנהלת, כי בבית ספר אתר הופלה ארצה רופאה, בבית ספר שלישי הושמעו דברי עלבון כלפי כהן דת — שוב אין ידיעות אלו יכולות אלא לגרום למפת נפש, לרוגז ולתשפלת כבוד ישראל. ותמיד חובה עלינו לזכור, כי כבוד ישראל, אשר הרשפל עד דכא מדור לדור, והוא, לעיני כל העמים, במלחמת המצוה והגבורה של מעטים נגד הרבים, אינו מושג מופשט אלא הוא גורם ממשי, מן החשובים ביותר, בשמירת קיומה של האומה ובהבטחת חירותה. תורת ישראל, ערכי נצח בה. עלינו לשאוף להשרשתם בחיי האומה. נישאם בגאווה ובאמונה, למען לא תנותק, אלא תהודק, שרשרת הדורות של עם, אשר קיומו, באמונתו, הוא נצח. אבל נישאם ונשרישם בכבוד, לא בהיפוכו.